

Handläggare: Göran Sjöqvist

Kvalitetsredovisning

Strukturella förutsättningar och organisation

Den kommunala förskoleverksamheten är organiserad i sex förskoleområden som tillsammans omfattar 37 förskolor. Förskoleområdena leds av förskolechef och biträdande förskolechef tillsammans med pedagogisk utvecklingsledare.

Inom stadsdelsområdet finns en kommunövergripande specialförskola för barn med hörselnedsättning och en specialavdelning för barn med diagnos inom autismspektrumet.

Delaktighet och ansvarstagande stimuleras genom deltagande i nätverk där de olika Kungsholmens förskoleområden ingår. Personalens kompetensutveckling tas regelbundet upp på medarbetarsamtal, planeringsdagar och arbetsplatsträffar.

Vid mätningen i oktober fanns det en andel förskollärare på 37,7 procent. 12 barnskötare utbildar sig för närvarande till förskollärare på den erfarenhetsbaserade förskollärarytbildningen inom sin tjänst.

Antalet barn per heltidsanställd personal är 5,28 och antalet barn per grupp är 14,8.

Barnomsorgsgarantin har liksom tidigare år uppfyllts. Det genomsnittliga antalet inskrivna förskolebarn under 2016 var 2 078. Antalet barn på Kungsholmen har under de senaste åren ökat men Sweco prognostiserar att ökningen planat ut och att en viss minskning av barn i 1-5 års ålder kommer att ske under de närmaste åren. Under året har en förskola på Stora Essingen tvingats stänga varför det för närvarande finns behov av förskoleplatser där. För att kunna balansera tillgång och efterfrågan av förskola och samtidigt uppfylla barnomsorgsgarantin sker en kontinuerlig förskoleplanering. Lokalbeståndet ses även över för att i vissa fall lämna lokaler som är mindre lämpliga.

Underlag, källor och kvalitetsarbetets genomförande

Nämndens och kommunfullmäktiges mål för verksamheterna har på ett tydligt sätt knutits till läroplansområdena. Förskoleområdenas åtaganden bygger på nämndmålen. I förskoleområdenas uppföljningar redovisas arbetssätt, resultat, analys, bedömning, slutsatser och identifierade utvecklingsområden för att nå enhetsmålen.

Bedömning av förskoleverksamhetens måluppfyllelse baseras på:

- Barnintervjuer

- Utvecklingssamtal med vårdnadshavare
- Förskoleråd
- Förskoleundersökningen
- WKI, den webbaserade kvalitetsindikatorn
- Pedagogisk dokumentation
- Personalmöten och planeringsdagar
- Medarbetarsamtal
- Den löpande dialogen mellan förvaltning och förskoleledning på chefsmöten, planeringsdagar, resultatdialoger, verksamhetsuppföljning m.m.
- Statistik i BOSKO, SCB och personaladministrativa system
- Eventuella inspektioner

Mål/Åtaganden

Normer och värden

Likabehandling

Planerna mot kränkande behandling uppdateras kontinuerligt. Planerna samlas in, följs upp och utvärderas tillsammans med respektive förskoleledning. Skolinspektionen påpekade att det saknades rutiner för hur information om kränkande behandling fördes vidare från förskola till förvaltningsnivå. Rutiner och dokument har setts över och alla förskolor vet nu hur rutinen ser ut.

NÄMNDMÅL:

1.1.1 Barn har respekt för allt levande och omsorg om sin närmiljö

Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel vårdnadshavare som är nöjda med läroplansområdet normer och värden samt barns möjlighet till inflytande	90	90 %	2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Introduktionsmöte med nyintagna förskollärarstudenter	2016-01-01	2016-12-31

Bedömning och analys

Arbetet med normer och värden finns med naturligt i den dagliga verksamheten på förskolan. Genom att förmedla ett empatiskt förhållningssätt utifrån demokratiska värderingar och den värdegrund som arbetats fram på enheterna är pedagogerna medvetna om att de är förebilder för barnen. Pedagogerna arbetar med att öva på att föra fram flera åsikter i stället för att hitta endast en rätt väg. Målet är att utveckla de demokratiska processerna där man bland annat ger fler fria val till

barnen. Under året har förskolorna arbetat med projekt på temat hållbarhet. De har använt sig av naturen i närmiljön för lek, lärande och samtal om hållbar utveckling och naturens kretslopp.

Förskoleundersökningens index för läroplansområdet Normer och värden har ökat från 89 till 90 och ligger över stadens genomsnittsvärde.

Utveckling och Lärande

NÄMNDMÅL:

1.1.2 Barn utvecklar sina förmågor och sin kreativitet genom ett lustfyllt lärande

Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel vårdnadshavare som anser att barnens utveckling och lärande uppmuntras	78	80 %	2016
Förskolepersonalens bedömning av arbetet med den matematiska utvecklingen	3,2	3,8	2016
Förskolepersonalens bedömning av arbetet med den skapande verksamheten	3,3	3,9	2016
Förskolepersonalens bedömning av arbetet med den språkliga utvecklingen	3,2	3,8	2016
Förskolepersonalens bedömning av arbetet med naturvetenskap	3,5	3,7	2016
Förskolepersonalens bedömning av den pedagogiska miljön	3,4	3,8	2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Basnivå för pedagogiska miljöer tas fram	2016-01-01	2016-12-31
Pedagogisk dokumentation ska vara en del av förskolans systematiska kvalitetsarbete	2016-01-01	2016-12-31

Bedömning och analys

Resultatindex från årets förskoleundersökning för avsnittet om utveckling och lärande är har liksom föregående år ökat, nu med två enheter till 78. Trots det når Kungsholmen inte stadens genomsnitt. Arbetet med att utveckla de pedagogiska miljöerna fortsätter och de pedagogiska utvecklingsledarna har sammanställt ett material om utveckling av miljöerna som implementerats under 2016. Den pedagogiska dokumentationen och det systematiska kvalitetsarbetet är ett av de mest prioriterade utvecklingsområdena under 2017.

Förskolestödets specialpedagog och talpedagog har under året arbetat med kartläggningar, observationer, handledning, konsultation och fortbildning. Vissa handledningar har genomförts tillsammans av specialpedagog och talpedagog. En erfarenhet är att när situationen för det enskilda barnet har blivit bättre, har det berott på både engagerade pedagoger på förskolan och organisatoriska förutsättningar att genomföra eventuella anpassningar. Cirka 30 barn i behov av särskilt stöd har fått extra verksamhetsstöd varje termin.

Barns inflytande

NÄMNDMÅL:

4.7.2 Barn i förskolan är delaktiga i demokratiska processer

Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel vårdnadshavare som upplever att barnen i förskolan är delaktiga i demokratiska processer	91	89 %	2016

Bedömning och analys

Barnen sätts i fokus och blir bemötta utifrån sina egna förutsättningar och behov. Förskolepersonalen synliggör både för barnen och för föräldrarna hur barnen påverkar verksamheten i vardagen.

Det syns i vissa förskoleområden att informations- och kommunikationsteknik såsom kameror, datorer, lärplattor, overheadapparater och projektorer leder till utveckling av arbetet med reflektion både tillsammans med barnen och i mötet med föräldrar.

Resultatet i förskoleundersökningen för läroplansområdet "Barns inflytande" har slagits samman med "Normer och värden" och ligger på 90 vilket alltså över stadens genomsnitt.

Förskola och hem

NÄMNDMÅL:

4.7.3 Förskola och hem samverkar med varandra utifrån sina olika roller

Bedömning och analys

Samverkan med hemmet är ett viktigt område där Kungsholmen tidigare legat över stadens genomsnitt. Under de senaste två åren har Kungsholmens resultat ökat men ligger fortfarande under stadens genomsnitt.

Under året har stadsdelsförvaltningens chefer deltagit i en utbildningsserie i bemötande.

Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet

NÄMNDMÅL:

I.1.3 Barn får en bra avslutning av sin förskoletid inför skolstarten

Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel vårdnadshavare som anser att deras barn får en bra avslutning på sin tid i förskolan.	71,43 %	80 %	2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Genomföra två samverkansmöten per år med enskilda och kommunala förskolor och skolor om övergången till förskoleklass	2016-01-01	2016-12-31

Tidigare utvecklingsinsatser

Utifrån årets resultat ska stadsdelsområdets förskolor arbeta med följande utvecklingsområden. Stadsdelsgemensamma insatser ska kombineras med enheternas egna insatser.

Ingång i projektet Skolplattformen. Projektet stoppades tillfälligt från centralt håll. Den projektgrupp som bildats för ändamålet bibehålls under hösten för att utveckla det digitala utvecklingsarbetet i förskolorna.

Utifrån de fem pedagogiska ställningstaganden som tagits fram fokuserar förskolorna på;

Utveckling av de pedagogiska miljöerna både utomhus och inomhus. Även i ett könsneutralt perspektiv.

Utveckling av den pedagogiska dokumentationen så att barnens lärprocesser och utveckling synliggörs

Lässatsningen som påbörjades under föregående år fortsätter.

Klimatsmart förskola

Fortsatt satsning på rekrytering av förskollärare

Kvalitetsindikatorn

Under 2016 har stadens kvalitetsindikator digitaliserats och för att tydliggöra de fem olika områden som ingår har de delats upp på fem indikatorer. De uppställda årsmålen har inte uppnåtts men samtliga förskoleområden har uppnått nivå 3 som är lägsta godtagbara nivå i förhållande till läroplanens krav. Totalt sett är kvalitetsindikatorns resultat lägre i år jämfört med föregående år. Det kan bero på en mer självkritisk hållning hos personalen som på sikt kommer att bidra till en utveckling av läroplansområdet Utveckling och lärande. Ett exempel på det är att man bland annat har arbetat med de pedagogiska miljöerna vilket också

medvetandegjort personalen. Det har i sin tur bidragit till en kritisk självskattning av området i kvalitetsindikatorn vilket också visar sig i ett något lägre resultat än föregående år.

Det genomsnittliga resultatet för Kungsholmens kvalitetsindikator är 3,4 och variationen ligger mellan 3,0 till 3,8.

Pedagogisk miljö och material

Förskolans pedagogiska ute- och innemiljö är ett av förskolans viktigaste pedagogiska verktyg. Miljön möjliggör självständighet, ansvarstagande och väcker nyfikenhet. Under året har de pedagogiska utvecklingsledarna sammanställt ett material om miljön utifrån de pedagogiska ställningstaganden som tidigare tagits fram.

Resultatet för stadsdelsområdet är 3,4, vilket är samma nivå som föregående år.

Skapande verksamhet och olika uttrycksformer

På de flesta förskolor finns ateljéer där barnens skapande kan utvecklas. Uttryck, gestaltning, lek och utforskande ska finnas med under dagens alla aktiviteter.

Möjlighet för barnen att klä ut sig, dramatisera och pröva roller finns på förskolorna med speglar, tyger, hattar, väskor, caper m.m. Dans och rörelse ses ofta i projekten vilket också är en del av det sätt som barnen tar till sig olika kulturella uttryck.

Resultatet för stadsdelsområdet är 3,3 vilket är en sänkning från föregående år.

Barns språkliga och kommunikativa utveckling

Förskolorna använder sig av barnlitteratur på ett medvetet sätt och gör regelbundna besök på bibliotek och använder sig av deras kompetens för att få ett rikt utbud. Barns lek med ord och texter, rim och ramsor, sång och lek, högläsning är viktiga inslag i barns språkutveckling.

Resultatet för stadsdelsområdet har sjunkit till 3,3. Trots den lässatsning som fortsatt under 2016 har resultatet försämrats. Troligtvis beror nedgången även här på ett mer kritiskt förhållningssätt till sin egen insats.

Barns matematiska utveckling

Förskolan har ett varierat material som stimulerar till lek med matematiskt tänkande och aktiviteter som sorterande, klassificerande, jämförande och till bygg- och konstruktionslek.

Förskolorna behöver bli bättre på att upptäcka och sätta ord på den matematik som finns i verksamheten. Det behöver kommuniceras både mellan pedagoger och med föräldrar.

Resultatet för stadsdelsområdet är 3,2 en nedgång med en procentenhet jämfört med föregående år.

Naturvetenskap och teknik

Barnen får forska kring naturvetenskap och teknik och genomföra experiment. Syftet med arbetet är att barnen ska få möjlighet att formulera hypoteser och dra slutsatser. Under året har Hållbarhet varit ett projekttema på de flesta av Kungsholmens förskoleområden. Samtliga chefer, pedagoger och kökspersonal har deltagit i fortbildning som handlat om en giftfri och klimatsmart förskola

Den digitala projektgruppen har fungerat som ett stöd för digitaliseringsarbetet ute i verksamheten. De har hjälpt till att starta Facebooksidor på samtliga förskolor, startat en blogg för Kungsholmens kommunala förskolor, anordnat frukostseminarier, utbildningar och träffar i syfte att höja den digitala kompetensen i verksamheten.

Resultatet för stadsdelsområdet har ökat från 3,4 till 3,5.

Gemensamma insatser

2016 års stora och välplanerade kompetensinsats för förskolorna var ingången i Skolplattformen. Under hösten var ingen annan fortbildning planerad. När Skolplattformen stoppades gjordes istället direkta och indirekta insatser för att utveckla förskolornas digitala kompetens.

Två av fem pedagogiska ställningstaganden var prioriterade under 2016, pedagogiska miljöer och pedagogisk dokumentation. Den pedagogiska dokumentationen var kopplad till de pedagogiska verktygen som skulle ingå i Skolplattformen. De pedagogiska utvecklingsledarna har utarbetat ett material om de pedagogiska ute- och inommiljöerna som implementerats under hösten. Syftet är bl.a. att få en mer likvärdig förskola.

Föreläsningar för kökspersonal och ledningsgrupper om klimatsmart förskola.

Utbildning i tjänsten för barnskötare som studerar till förskollärare.

Samverkansmöten med förskola, skola och socialtjänst inklusive fristående verksamheter

Förskoleavdelningens analys av kvaliteten

Under det första halvåret 2016 saknades ordinarie avdelningschef inom Förskoleavdelningen. Samtidigt dominerades våren av den påtvingade nedläggningen av förskolan Skogsmarken på Stora Essingen. Det tillsammans med att införandet av de pedagogiska verktygen i Skolplattformen stoppades från centralt håll har inneburit att den pedagogiska utvecklingen inte fortskridit som planerat.

Resultatet från årets brukarundersökning har även under 2016 totalt sett ökat jämfört med föregående år. Av Kungsholmens sex förskoleområden har fyra

förbättrat sina resultat. Det sammantagna resultatet ligger dock under stadens genomsnittliga resultat i samtliga indexområden med undantag av Normer och värden-Barns inflytande där Kungsholmen ligger över stadens snitt. Indexområdet Samverkan med hemmet ökade under föregående år. Under 2016 har det däremot sjunkit med två procentenheter. En anledning kan vara den turbulens som uppstod med anledning av förskolan Skogsmarkens nedläggning.

Under 2016 har stadens kvalitetsindikator digitaliserats vilket underlättar för förskolornas pedagoger att genomföra självskattningen. Det gör i sin tur att antalet självskattningar under året ökar. De pedagogiska diskussioner som naturligt uppstår vid självskattningen är uppskattade och påverkar samtidigt pedagogernas kritiska förhållningssätt. Det kan vara en förklaring till att det sammantagna genomsnittet för Kungsholmen inte har ökat jämfört med föregående år

Utvecklingsområden

För att säkerställa den pedagogiska kvaliteten behöver förskolorna arbeta med kollegialt utbyte kring:

- de olika läroplansområdena
- Kungsholmens pedagogiska ställningstaganden
- utveckling av den grundläggande bedömarkompetensen

Det är också viktigt att specialpedagogisk kompetens utvecklas i samtliga arbetslag i syfte att nå likvärdighet för alla barn i förskolan. Under 2017 genomförs en översyn av förskolestödet (förskolestödet består av både ekonomiska resurser och personal med specialpedagogisk kompetens).

Det systematiska kvalitetsarbetet kommer under 2017 tydliggöras så det följer en tydlig struktur och sker löpande över året.

För att inte tappa fart i den digitala utvecklingen inom förskolan är det viktigt att fortsätta arbetet utifrån en tydlig strategi kopplad till organisation och lärande.

Ett genomgripande arbete med att tydliggöra strukturer, strategier och rutiner, vilka ska fungera som en tydlig ram för vad som skall utföras och kommuniceras, genomförs under 2017.

Arbetet kring hållbarhet och en klimatsmart förskola fortsätter.

Förslag till staden centralt

Agera för att staten utökar antalet förskollärarytbildningsplatser på högskolorna.